

Byla C-228/05

Stradasfalti Srl

prieš

Agenzia delle Entrate - Ufficio di Trento

(Commissione tributaria di primo grado di Trento prašymas priimti prejudicin? sprendim?)

„Šeštoji PVM direktyva – 17 straipsnio 7 dalis ir 29 straipsnis – Teis? ? pirkimo PVM atskait?“

Sprendimo santrauka

1. Mokes?i? nuostatos – Teis?s akt? suderinimas – Apyvartos mokes?iai – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema – Perkant sumok?to mokes?io atskaita

(Tarybos direktyvos 77/388 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinys)

2. Mokes?i? nuostatos – Teis?s akt? suderinimas – Apyvartos mokes?iai – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema – Perkant sumok?to mokes?io atskaita

(Tarybos direktyvos 77/388 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinys)

3. Mokes?i? nuostatos – Teis?s akt? suderinimas – Apyvartos mokes?iai – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema – Perkant sumok?to mokes?io atskaita

(Tarybos direktyvos 77/388 17 straipsnio 1, 2 ir 7 dalys)

1. Šeštosios direktyvos 77/388/EEB d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? suderinimo 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinys ?pareigoja valstybes nares, siekiant ?vykdyti šios direktyvos 29 straipsnyje numatyt? proced?rin? konsultavimosi pareig?, informuoti šiuo straipsniu ?steigt? patariam?j? prid?tin?s vert?s mokes?io komitet? apie tai, kad jos numato priimti nacionalin? priemon?, leidžian?i? nukrypti nuo bendros PVM atskait? sistemos, ir pateikti šiam komitetui pakankamai informacijos, kad jis gal?t? nuodugnai išnagrin?ti ši? priemon?.

Iš tikr?j? pareiga konsultuotis su patariamuoju komitetu netekt? prasm?s, jei valstyb?s nar?s jam tik pranešt? apie numatom? priimti nukrypti leidžian?i? nuostat? ?gyvendinan?i? nacionalin? priemon?, prie šio pranešimo neprid?damos bent mažiausio paaiškinimo apie priemon?s pob?d? ir apimt?. Patariamajam komitetui turi b?ti suteikta galimyb? pagr?stai priimti sprendim? d?l jam pateiktos priemon?s.

(žr. 30, 32 punktus, rezoliucin?s dalies 1 punkt?)

2. Šeštosios direktyvos 77/388 valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? suderinimo 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinys turi b?ti aiškinamas taip, kad jis neleidžia valstybei narei netaikyti prek?ms PVM atskait? sistemos iš anksto nepasikonsultavus su šios direktyvos 29 straipsniu ?steigtu patariamuoju prid?tin?s vert?s mokes?io komitetu. Ši nuostata taip pat neleidžia valstybei narei priimti priemoni?, numatan?i? netaikyti prek?ms šio mokes?io atskait? sistemos, kuriose n?ra j? laikinojo pob?džio nuorod? ir (arba) kurios yra strukt?rin?s sureguliuavimo priemon?s, kuriomis siekiama sumažinti biudžeto deficit? ir gr?žinti valstyb?s skol?. Iš tikr?j? ši

nuostata leidžia valstybei narei priimti laikinojo pobūdžio priemonės, skirtas pašalinti ekonominio ciklo svyravimų padarinius konkrečiu momentu.

(žr. 53–55 punktus, rezoliucinės dalies 2 punktą)

3. Jeigu atskaitymų sistemos netaikymas buvo nustatytas nesilaikant Šeštosios direktyvos 77/388 valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo 17 straipsnio 7 dalies, nacionalinės mokesčių institucijos negali remtis prieš apmokestinamąjį asmenį teisės į pridėtinės vertės mokesčio atskaitų principo, tvirtinto šios direktyvos 17 straipsnio 1 dalyje, išimtimi. Apmokestinamajam asmeniui, kuriam buvo taikoma ši išimtis, turi būti suteikta galimybė perskaičiuoti savo pridėtinės vertės mokesčio įsiskolinimą pagal Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 dalį, jeigu prekės ir paslaugos buvo naudojamos apmokestinamiesiems sandoriams.

(žr. 69 punktą, rezoliucinės dalies 3 punktą)

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija)

SPRENDIMAS

2006 m. rugsėjo 14d.(*)

„Šeštoji PVM direktyva – 17 straipsnio 7 dalis ir 29 straipsnis – Teisė į pirkimo PVM atskaitą“

Byloje C-228/05

dėl *Commissione tributaria di primo grado di Trento* (Italija) 2005 m. kovo 21 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. gegužės 24 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Stradasfalti Srl

prieš

Agenzia delle Entrate – Ufficio di Trento,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai J. Malenovský, J.-P. Puissochet (pranešėjas), A. Borg Barthet ir U. Lohmus,

generalinį advokatą E. Sharpston,

posėdžio sekretorą M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį ir įvykus 2006 m. balandžio 6 d. posėdžiui,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

- *Stradasfalti Srl*, atstovaujamos avvocato B. Santacroce,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* G. De Bellis,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos A. Aresu ir M. Afonso,

susipažinęs su 2006 m. birželio 22 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada, priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra susijęs su 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1, toliau – Šeštoji direktyva) 17 straipsnio 7 dalies aiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp ribotos atsakomybės bendrovės *Stradasfalti Srl* (toliau – *Stradasfalti*) ir *Agenzia delle Entrate – Ufficio di Trento* dėl pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), kurį *Stradasfalti* teigia neteislingai sumokėjusi 2000–2004 metais už turistinių automobilių, kurie pačios bendrovės veiklai nebuvo naudojami, įsigijimą, naudojimą ir priežiūrą, grąžinimo.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Šeštosios direktyvos 17 straipsnio „Teisės į atskaitą atsiradimas ir apimtis“ 2 dalies a punkte nustatyta, kad „tiek, kiek prekes ir paslaugas apmokestinamasis asmuo naudoja savo apmokestinamiesiems sandoriams, apmokestinamas asmuo turi turėti teisę iš mokesčio, kurį jis turi sumokėti, atskaityti <...> pridėtinės vertės mokestį, apskaičiuotą ar sumokėtą už kito apmokestinamojo asmens jam patiektas prekes ir suteiktas paslaugas ar prekes ir paslaugas, kurios jam bus patiektos ar suteiktos“. (Pataisytas vertimas)

4 Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 6 dalyje nustatyta:

„Vėliausiai po ketverių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo Taryba Komisijos siūlymu vienbalsiai nusprendžia, su kokiomis išlaidomis susijęs pridėtinės vertės mokestis negali būti atskaitomas. Pridėtinės vertės mokestis jokiais atvejais negali būti atskaitomas, jeigu jis susijęs su išlaidomis, kurios nėra griežtai verslo išlaidos, pavyzdžiui, išlaidomis prabangai, pramogoms ar pasilinksminimams.

Kol aukščiau minėtos taisyklės įsigalios, valstybės narės gali taikyti visus atskaitos apribojimus, esančius jų nacionaliniuose įstatymuose, galiojančiuose šios direktyvos įsigaliojimo metu.“

5 Pagal Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalį:

„Pasikonsultavusi, kaip numatyta 29 straipsnyje, kiekviena valstybė narė gali dėl ekonominio ciklo svyravimų visiškai ar iš dalies neleisti atskaityti sumų, susijusių su ilgalaikiu turtu ar kitomis prekėmis. Kad būtų galima išlaikyti tapašias konkurencijos sąlygas, valstybės narės vietoj atskaitos apribojimų gali apmokestinti apmokestinamojo asmens pasigamintas ar pirktas šalyje ar importuotas prekes, tačiau mokestis neturi viršyti mokesčio sumos, kuri būtų taikoma panašias

prekes ?sigyjant.“

6 Šeštosios direktyvos 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Šiuo straipsniu ?kuriamas Patariamasis prid?tin?s vert?s mokes?io komitetas (toliau byloje – PVM komitetas), toliau vadinamas „Komitetu“.

2. Komitetas susideda iš valstybi? nari? ir Komisijos atstov?.

Komiteto pirmininkas yra Komisijos atstovas.

Sekretoriavimo paslaugas Komitetui teikia Komisija.“

Nacionalin?s teis?s aktai

7 Šiuo klausimu svarbus nacionalinis reglamentavimas ?tvirtintas 1972 m. spalio 26 d. Respublikos prezidento dekreto Nr. 633 (GURI Nr. 292 priedas, 1972 m. lapkri?io 11 d.) 19 a straipsnio 1 dalyje „Atskaitos apribojimas ar sumažinimas kai kuri? preki? ir paslaug? atžvilgiu“, kurio redakcija buvo pakeista 1997 m. rugs?jo 2 d. ?statyminio dekreto Nr. 313 (GURI Nr. 219 priedas, 1997 m. gruodžio 27 d.) 3 straipsniu.

8 Šio 19 a straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Nukrypstant nuo 19 straipsnyje ?tvirtint? nuostat?:

<...>

c) mokestis už 1992 m. balandžio 30 d. ?statyminio dekreto Nr. 285 54 straipsnio a ir c punktuose nurodyt? moped?, motocikl? ir keleivini? automobili? bei automobili?, ne?traukt? ? priedo B lentel? ir neskirt? viešam naudojimui, kurie pa?ioje ?mon?s veikloje nenaudojami, bei atitinkam? dali? ir detali? ?sigijim? ar import? bei už 16 straipsnio 3 dalyje nurodyt? paslaug? suteikim? ir už paslaugas, susijusias su šio turto naudojimui, saugojimu, prieži?ra ir remontu, nesuteikia teis?s ? atskait?, išskyrus, kiek tai susij? su prekybos agentais ar atstovais;

d) mokestis už degal? ir tepal?, skirt? keleiviniams automobiliams ir automobiliams, orlaiviams, laivams ir pramoginiams laivams, ?sigijim? ar import?, suteikia teis? ? atskait?, jeigu mokestis, taikomas pirkimui, importui ar ?sigijimui sudarant kredito nuomos (lizingo), nuomos ir panašias sutartis d?l aptariam? keleivini? automobili?, transporto priemoni?, orlaivi? ir laiv?, suteikia teis? ? atskait?.“

9 1999 m. gruodžio 23 d. ?statymo 7 straipsnio 3 dalimi (GURI Nr. 302 priedas, 1999 m. gruodžio 29 d.) šios nuostatos galiojimas buvo apribotas iki 2000 m. gruodžio 31 dienos.

10 V?liau nuostatos galiojimas buvo prat?stas ir jos taikymo sritis pakeista 2000 m. gruodžio 23 d. ?statymo Nr. 388 30 straipsnio 4 dalimi (GURI Nr. 302 priedas, 2000 m. gruodžio 29 d.), pagal kuri?:

„PVM mokes?io už sandorius, kuri? objektas yra 1972 m. spalio 26 d. Respublikos prezidento dekreto Nr. 633 19-a-1 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyti mopedai, motociklai, keleiviniai automobiliai ir automobiliai, atskaitos netaikymas, paskutin? kart? prat?stas 1999 m. gruodžio 23 d. ?statymo Nr. 488 7 straipsnio 3 dalimi iki 2000 m. gruodžio 31 d., iš naujo prat?siamas iki 2001 m. gruodžio 31 d.; ta?iau tiek, kiek tai susij? su ši? transporto priemoni? pirkimu, importu ir ?sigijimu sudarant išperkamosios nuomos, nuomos ir panašias sutartis, atskaitos netaikymas sumažinamas iki 90 % aptariam? sumos ir iki 50 %, kai transporto priemon?s varomos ne vidaus

degimo varikliais.“

11 Šis tekstas buvo paliktas galioti priimant naujas metinio pratęsimo priemonės. Taip galiojimo pabaiga buvo pakeista 2001 m. gruodžio 28 d. Įstatymo Nr. 448 9 straipsnio 4 dalimi, vėliau 2002 m. gruodžio 27 d. Įstatymo Nr. 289 2 straipsnio 13 dalimi, 2003 m. gruodžio 24 d. Įstatymo Nr. 350 2 straipsnio 17 dalimi ir galiausiai 2004 m. gruodžio 30 d. Įstatymo Nr. 311 1 straipsnio 503 dalimi, kuri jo galiojimą pratęsė iki 2005 m. gruodžio 31 dienos.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

12 *Stradasfalti* – ribotos atsakomybės Italijos bendrovė, veikianti kelių statybų sektoriuje, kurios registruota buveinė yra Trento provincijoje.

13 Ji disponuoja įmonės transporto priemonėmis, kurių savo veikloje nenaudoja ir kurių pirkimo, naudojimo, priežiūros ir aprūpinimo degalais atžvilgiu negalėjo pasinaudoti PVM, mokamo už šias transporto priemones, atskaita, kaip tai numato Italijos teisės aktai.

14 Manydama, kad šie teisės aktai neatitinka Šeštosios direktyvos nuostatų dėl PVM atskaitos, *Stradasfalti* 2004 m. liepos 7 d. paprašė *Agenzia delle Entrate – Ufficio di Trento* grąžinti neteisingai 2000–2004 m. už įmonės transporto priemonių pirkimą, naudojimą, priežiūrą ir aprūpinimą degalais sumokėtą PVM, t. y. apie 31 340 EUR.

15 Šį prašymą kelias 2004 m. liepos 15 d. priimtais sprendimais *Agenzia delle Entrate – Ufficio di Trento* atmetė.

16 2004 m. lapkričio 22 d. *Stradasfalti* kreipėsi į *Commissione tributaria di primo grado di Trento*, siekdama, kad būtų panaikinti šie sprendimai ir grąžintas už atitinkamus laikotarpius sumokėtas PVM.

17 Tokiomis aplinkybėmis *Commissione tributaria di primo grado di Trento* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

1. Ar <...> Šeštosios direktyvos <...> 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinyss, atsižvelgiant į to paties straipsnio 2 dalį, turi būti aiškinamas taip, kad:

a) nagrinėjamas straipsnis draudžia, jog direktyvos 29 straipsnyje numatytu „konsultavimusi su PVM komitetu“ būtų laikomas paprastas valstybės narės pranešimas apie nacionalinės teisės akto nuostatos, pavyzdžiui, Respublikos Prezidento dekreto Nr. 633/72 19a straipsnio 1 dalies c ir d punktą, priėmimą ir vėlesnius šios nuostatos, apribojančius teisę į PVM atskaitą, su 17 straipsnio 2 dalyje numatytą prekių naudojimą ir priežiūrą susijusio galiojimo pratėsimus, remiantis tik tuo, kad PMV komitetas tokią informaciją gavo;

b) šis straipsnis taip pat draudžia, jog būtų laikomas priemone, patenkančia į jo taikymo sritį, bet koks teisės į PVM, susijusio su a punkte minėtu prekių pirkimu, naudojimu ir priežiūra, atskaitą apribojimas, nustatytas prieš konsultavimąsi su PVM komitetu ir likęs galioti dėl daugelio teisės akto galiojimo pratėsimų, atliktų vienas po kito daugiau nei 25 metus;

c) jei atsakymas į pirmo klausimo b punktą būtų teigiamas, Teisingumo Teismo prašoma nurodyti kriterijus, leidžiančius nustatyti didžiausią galimą teisės aktą, pagrįstą Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalyje nurodytais ekonominio ciklo svyravimais, pratėsimų galiojimo trukme; arba nurodyti, ar išimti (pasikartojanti) laiko atžvilgiu laikinojo pobūdžio pažeidimas suteikia mokesčių mokėtojui teisę į atskaitą?

2. Tuo atveju, jei nesilaikoma 17 straipsnio 7 dalyje numatytos procedūros reikalavimų ir

s?lyg?, Teisingumo Teismo prašoma nuspręsti, ar šios direktyvos 17 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad ji draudžia po Šeštosios direktyvos įsigaliojimo (Italijoje – 1979 m. sausio 1 d.) valstybės narės priimtą nacionalinę teisę nuostatą arba administracinę praktiką, kuri objektyviai ir neterminuotai apriboja PVM atskaitę įsigyjant, naudojant ir eksploatuojant tam tikras transporto priemones“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo a punkto

18 Pirmuoju savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinyss turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia, jog šios direktyvos 29 straipsnyje numatytu „konsultavimusi su PVM komitetu“ būtų laikomas valstybės narės pranešimas apie nacionalinę teisę akto nuostatos, kuri apriboja PVM, mokėtino už 17 straipsnio 2 dalyje nurodytą prekių naudojimą ir priežiūrą, atskaitę, priėmimą, jei PVM komitetas tik gavo tokią informaciją.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

19 Komisija teigia, kad Šeštosios direktyvos 29 straipsnyje numatyta PVM komiteto konsultacija yra pagrindinė sąlyga siekiant taikyti išimtis, susijusias su PVM atskaita dėl ekonominio ciklo svyravimų. Kreipimasis į šį komitetą turi leisti valstybių narių ir Komisijos atstovams bendrai išnagrinėti nacionalines priemones, kuriomis nukrypstama nuo PVM atskaitos taisyklių. Paprastas pranešimas PVM komitetui apie nacionalinę teisę aktus, priimtus ar ketinamus priimti, negali šiuo atveju būti laikomas pakankama konsultacija, kaip ir tas faktas, kad šis komitetas tik gavo informaciją apie nacionalinę teisę aktus, apie kuriuos jam buvo pranešta.

20 Ši Šeštosios direktyvos 29 straipsnio aiškinimą patvirtina įvairios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies formuluotės kalbinės redakcijos. Be to, Teisingumo Teismas 2002 m. sausio 8 d. Sprendime *Metropol ir Stadler*(C-409/99, Rink. p. I-81) jau nusprendė, kad PVM komiteto konsultacija yra išankstinė bet kurios 17 straipsnio 7 dalimi grindžiamos priemonės priėmimo sąlyga.

21 Kalbant apie pagrindinį byloje nagrinjamą priemonę, Italijos vyriausybė kreipėsi į PVM komitetą 1980 metais ir per savo atstovą patikslino priemonės turinį ir taikymo sritį per tais pačiais metais įvykusį šio komiteto posėdį. Tą pačią procedūrą ji atliko kelis kartus iš eilės pratusi priemonės galiojimui, konsultuodamasi su šiuo komitetu 1990, 1995, 1996, 1999 ir 2000 metais.

22 Komisija pripažino, kad su PVM komitetu buvo konsultuotasi įsigaliojus nukrypti leidžiančiai nuostatai gyvendinančiai priemonei, ir kad kyla klausimas, ar Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis pareigoja konsultotis iki tokio įsigaliojimo. Vis dėlto šiuo atveju Italijos valdžios institucijų vykdyta procedūra lyg ir buvo laikytasi PVM komiteto prerogatyvų bei kitų valstybių narių taikomos praktikos. Todėl Komisija tikisi, kad šis klausimas išspręstas Teisingumo Teismas.

23 Savo ruožtu Italijos vyriausybė teigia, kad per procedūrą, kuria naudotasi šioje byloje, nebuvo pažeista pareiga pasikonsultuoti su PVM komitetu. Pastarąjį iš tiesų buvo kreiptasi su aiškiu šios vyriausybės prašymu, kurio pagrindu Komisijos tarnybos galėjo parengti darbinį dokumentą prieš perduodamos medžiagą šiam komitetui. Tai, kad teismas *a quo* kvalifikuoja „tik kaip paprastą informacijos gavimą“, iš tikrųjų yra PVM komiteto sprendimas, kuriuo užbaigiama Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalyje numatyta konsultavimosi procedūra.

24 Bet kuriuo atveju ir net darant prielaidą, kad procedūros nebuvo laikytasi labai tiksliai, Italijos

vyriausyb? teigia, kad Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis nebuvo pažeista.

25 *Stradasfalti* vis? pirma tvirtina, kad 1972 m. spalio 26 d. Respublikos prezidento dekreto Nr. 633 19a straipsnio 1 dalies c ir d punktai neatitinka Šeštosios direktyvos nuostat?, nes juose ?tvirtinta teis?s ? atskait? išimtis nepatenka n? ? vien? šioje direktyvoje numatyt? teis?t? leidžian?i? nukrypti nuostat? kategorij?. Nagrin?jama priemon? prieštarauja šios direktyvos 17 straipsnio 7 daliai, nes Italijos vyriausyb? iš anksto su PVM komitetu nesikonsultavo, ekonominio ciklo svyravimai, kurie gal?t? pateisinti teis?s ? PVM atskait? išimt?, niekada neegzistavo, o nagrin?jama priemon?, kuri visai n?ra laikina, taikoma sistemingai daugiau nei 25 metus.

26 D?l pirmojo klausimo a punkto *Stradasfalti* teigia, kad Bendrijos teis?s aktai reikalauja veiksmingo dialogo PVM komitete, kuris vienintelis gali leisti kontroliuoti, kaip valstyb?s nar?s naudojasi galimybe ?gyvendinti Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalimi numatyt? leidžian?i? nukrypti nuostat?. Taigi ši nuostata draudžia, kad teis?s ? PVM atskait? išimtis b?t? nustatyta vien išankstiniu pranešimu apie valstyb?s nar?s teis?s akt? nuostat? arba vien išankstiniu pranešimu apie valstyb?s ketinim? ši? nuostat? priimti, jei PVM komitetas tik gavo toki? informacij?.

Teisingumo Teismo vertinimas

27 Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis numato vien? iš proced?r?, pagal kuri? leidžiama pasinaudoti šioje direktyvoje ?tvirtintomis nukrypti leidžian?iomis nuostatomis, pripažindama valstyb?ms nar?ms galimyb? netaikyti prek?ms atskait? sistemos „pasikonsultavus kaip numatyta 29 straipsnyje“.

28 Šis konsultavimasis leidžia Komisijai ir kitoms valstyb?ms nar?ms kontroliuoti, kaip valstyb? nar? naudojasi galimybe nukrypti nuo bendros PVM atskait? sistemos, vis? pirma patikrinant, ar nagrin?jama nacionalin? priemon? tenkina ekonominio ciklo svyravim? s?lyg?.

29 Taigi Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis numato proced?rin? pareig?, kuri? turi ?vykdyti valstyb?s nar?s, kad gal?t? remtis joje nustatyta nukrypti leidžian?ia nuostata. Konsultavimasis su PVM komitetu yra išankstin? bet kokios šia nuostata grindžiamos priemon?s pri?mimo s?lyga (žr. min?to sprendimo *Metropol ir Stadler* 61–63 punktus).

30 Pareiga konsultuotis su PVM komitetu netekt? prasm?s, jei valstyb?s nar?s jam tik pranešt? apie numatom? priimti nukrypti leidžian?i? nuostat? ?gyvendinan?i? nacionalin? priemon?, prie šio pranešimo neprid?damos bent mažiausio paaiškinimo apie priemon?s pob?d? ir apimt?. PVM komitetui turi b?ti suteikta galimyb? pagr?stai priimti sprendim? d?l jam pateiktos priemon?s. Taigi Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalyje numatyta proced?rin? pareiga reiškia, jog valstyb?s nar?s informuoja š? komitet? apie tai, kad numato priimti nukrypti leidžian?i? nuostat? ?gyvendinan?i? priemon?, ir kad pateikia pakankamai informacijos, kad komitetas gal?t? ši? priemon? nuodugniai išnagrin?ti.

31 Ta?iau Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis nenumato jokios pareigos, susijusios su PVM komiteto konsultacij? rezultatu, ir, be kita ko, ne?pareigoja šio komiteto priimti palankaus ar nepalankaus sprendimo d?l nukrypti leidžian?ios nuostatos ?gyvendinan?ios nacionalin?s priemon?s. Taigi niekas PVM komitetui nedraudžia tik b?ti informuotam apie nukrypti leidžian?i? nuostat? ?gyvendinan?i? nacionalin? priemon?, apie kuri? jam pranešta.

32 Todėl pirmojo klausimo a punktą reikia atsakyti taip, kad Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinyss pareigoja valstybes nares, siekiant vykdyti šios direktyvos 29 straipsnyje numatytą konsultavimosi pareigą, informuoti PVM komitetą apie tai, kad jos numato priimti nacionalinį priemonę, leidžiančią nukrypti nuo bendros PVM atskaitų sistemos, ir pateikti šiam komitetui pakankamai informacijos, kad jis galėtų šią priemonę nuodugniai išnagrinėti.

Dėl pirmojo klausimo b ir c punktų pirmosios dalies

33 Pirmojo klausimo b ir c punktų pirmąja dalimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinyss turi būti aiškinamas taip, kad jis leidžia valstybei narei netaikyti šios direktyvos 17 straipsnio 2 dalyje nurodytoms prekėms PVM atskaitų sistemos:

- iš anksto nepasikonsultavus su PVM komitetu, ir
- neterminuotai.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

34 Komisija primena, kad nuostatos, numatančios teisės atskaitų principo išimtis, yra aiškinamos griežtai (žr. minėto sprendimo *Metropol ir Stadler* 59 punktą). Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalyje numatytą priemonę, kurios dėl „ekonominio ciklo svyravimų“ leidžia taikyti atskaitos taisyklės išimtis, taikymas turi būti apribotas laiko atžvilgiu ir kad šios priemonės iš esmės negali būti struktūrinio pobūdžio (žr. minėto sprendimo *Metropol ir Stadler* 69 punktą).

35 Pagrindinėje byloje nagrinėjama priemonė Italijos teisės aktuose kaip nuolatinė nuostata atsirado 1979 metais. Tik 1980 m. buvo tvirtintas jos taikymo laiko atžvilgiu terminas, kuris vis dėlto nuo to laiko kelis kartus iš eilės pratęstas. Iš tikrųjų atrodo, kad priemonė buvo priimta siekiant išvengti sukčiavimo ir mokesčių vengimo, o dėl šių tikslų taikomos Šeštosios direktyvos 27 straipsnyje numatytos procedūra ir specialios sąlygos.

36 Be to, nuo 1980 m. PVM komitetas nuolat spėdavo Italijos vyriausybę, kad nagrinėjama išimtis negali būti pateisinama remiantis Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalimi. Šio komiteto pasirinktas taikesnis požiūris per 1999 ir 2000 metų posėdžius paaiškinamas Italijos valdžios institucijų supareigojimu, kuris nebuvo vykdytas, peržirėti priemonę iki 2001 m. sausio 1 d. ir atsiradusiomis perspektyvomis dėl Komisijos pasiūlymo pakeisti Šeštąją direktyvą, kiek ji susijusi su teise PVM atskaitų.

37 Tokiomis aplinkybėmis Komisija mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama išimtis neatitinka Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies nuostatų.

38 Italijos vyriausybė teigia, kad pirmojo klausimo b punktas nėra svarbus, todėl yra nepriimtinas.

39 Iš tikrųjų pagrindinėje byloje nagrinėjamas ginčas susijęs tik su 2000–2004 metais sumokėtu PVM. Tačiau prašymai gauti komiteto konsultaciją 1999 ir 2000 metais buvo pateikti prieš nacionalinės pratęsimo priemonės priėmimą. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismui pateiktas klausimas nėra reglamentuojamas pagrindiniam ginčui taikomais teisės aktais, todėl yra nepriimtinas (galiausiai žr. 2005 m. birželio 30 d. Sprendimą *Längst*, C-165/03, Rink. p. I- 5637). Bet kuriuo atveju Teisingumo Teismas nusprendė, kad Šeštosios direktyvos 27 straipsnis nedraudžia, jog Tarybos sprendimas leisti valstybei narei priimti specialias nuo šios direktyvos leidžiančias nukrypti nuostatas gyvendinančias priemones būtų priimtas *a posteriori* (žr. 2004 m.

balandžio 29 d. Sprendimo *Sudholz*, C-17/01, Rink. p. I-4243, 23 punkt?). Tas pats turėtų būti taikoma ir PVM komiteto konsultacijai, numatyta tos pačios direktyvos 17 straipsnio 7 dalyje.

40 Italijos vyriausybės teigimu, pirmojo klausimo c punkto pirmoji dalis yra visiškai hipotetinė, todėl taip pat nepriimtina.

41 *Stradasfalti* mano, kad šio pirmojo klausimo b punktą reikėtų atsakyti taip: Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis draudžia, jog teisės šio PVM atskaitų išimtis būtų nustatyta prieš konsultaciją su PVM komitetu, nes Bendrijos teisės aktai aiškiai reikalauja iš anksto su juo pasikonsultuoti.

42 Be to, šios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis pareigoja išsaugoti laikiną šios išimties pobūdį, nes, kaip nusprendė Teisingumo Teismas, ji turi atitikti ekonominio ciklo svyravimo sąlygą. Todėl šis straipsnis draudžia nagrinėjant išimtį palikti galioti daugiau nei 25 metus į prištiant.

43 Kalbėdama apie pirmojo klausimo b punktą, *Stradasfalti* teigia, kad Teisingumo Teismas minėtame sprendime *Metropol ir Stadler* nusprendė, jog 17 straipsnio 7 dalis leidžia valstybei nareti tik „laikini“ netaikyti Bendrijos PVM atskaitos sistemos. Be to, generalinis advokatas Geelhoed šios bylos išvadoje ekonominio ciklo svyravimo politiką apibrėžė kaip tokią, kuria siekiama daryti tokį šalies makroekonominiams rodikliams „trumpą laikotarpį nuo vienerių iki dvejų metų“. Daugiau nei 25 metus palikta galioti išimtis akivaizdžiai pažeidžia Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 straipsnį.

Teisingumo Teismo vertinimas

– Dėl klausimų priimtinumų

44 EB 234 straipsniu tvirtinta procedūra yra bendradarbiavimo tarp Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų priemonė, kuria pasinaudodamas Teisingumo Teismas pateikia nacionaliniams teismams Bendrijos teisės aiškinimą, kurio jiems reikia bylai išspręsti (žr., be kita ko, 2004 m. vasario 5 d. Sprendimo *Schneider*, C-380/01, Rink. p. I-1389, 20 punkt?).

45 Vykstant šiam bendradarbiavimui tik nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą ir atsakingas už galutinio sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, turi vertinti, ar būtinas prejudicinis sprendimas, kad jis galėtų priimti savo sprendimą, ir ar Teisingumo Teismui teikiami klausimai yra susiję su byla. Nacionaliniam teismui pateikus klausimus dėl Bendrijos teisės aiškinimo, Teisingumo Teismas iš esmės privalo priimti sprendimą (minėto sprendimo *Schneider* 21 punktą).

46 Vis dėlto Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad išskirtinomis aplinkybomis, siekdamas vertinti savo kompetenciją, jis turi išnagrinėti sąlygas, kuriomis nacionalinis teismas į ją kreipėsi. Teisingumo Teismas gali atmesti prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto klausimo tik tuo atveju, kai prašomas Bendrijos teisės aiškinimas yra akivaizdžiai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybomis arba dalyku, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi faktinės arba teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į pateiktus klausimus (minėto sprendimo *Schneider* 22 punktą).

47 Iš tikrųjų bendradarbiavimo principas, kuriuo vadovaujamasi prejudicinio sprendimo priėmimo procedūroje, reikalauja, kad nacionalinis teismas atsižvelgtų į Teisingumo Teismui suteiktą funkciją prisidėti prie teisingumo vykdymo valstybės narėse, o ne pateikti konsultacines nuomones dėl bendrų ar hipotetinių klausimų (minėto sprendimo *Schneider* 23 punktą).

48 Šioje byloje iš Teisingumo Teismui pateiktų pastabų matyti, kad nors ginčas pagrindinėje

byloje susijęs tik su 2000–2004 metais sumokėtu PVM, t. y. metais, dėl kurių, Italijos teigimu, prašymai gauti PVM komiteto konsultaciją buvo pateikti prieš priimant nacionalinę pratęsimo priemonę, pastaroji iš tikrųjų įsigaliojo iki šio laikotarpio ir sistemingai buvo pratęsiama daugelį metų. Todėl neatrodo, kad prašomas Bendrijos teisės išaiškinimas akivaizdžiai neturėtų jokio ryšio su bylos dalyku ar iškeltą hipotetinę problemą.

49 Todėl reikia konstatuoti, kad pirmojo klausimo b ir c punktai yra priimtini.

– Dėl esmės

50 Dėl pirmojo klausimo b punkto, kuriuo siekiama sužinoti, ar Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis leidžia valstybei narei netaikyti prekųms PVM atskaitos sistemos iš anksto nepasikonsultavus su PVM komitetu, Teisingumo Teismas jau nusprendė, kaip jau buvo pasakyta pirmesniame 29 punkte, kad šio komiteto konsultacija yra išankstinė bet kokios šia nuostata grindžiamos priemonės priėmimo sąlyga (žr. minėto sprendimo *Metropol ir Stadler* 61–63 punktus).

51 Priešingai nei teigia Italijos vyriausybė, atsakymas į šį klausimą negali būti išvestas iš Teisingumo Teismo nuomonės minėtame *Sudholz* sprendime. Jame Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė, kad Šeštosios direktyvos 27 straipsnis neįpareigojo Tarybos duoti savo sutikimo specialioms nukrypti leidžiančioms nuostatomis gyvendinančioms priemonėms, kurias valstybės narės priėmė prieš šią priemonę paskelbimą. Tačiau Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalyje numatyta konsultavimosi procedūra, kuri nagrinėjama šioje byloje, neturi tokio pačio tikslo, kaip tos pačios direktyvos 27 straipsnyje nustatyta leidimo procedūra. Todėl Italijos vyriausybė negali pagrįstai teigti, jog iš minėto sprendimo *Sudholz* matyti, kad Teisingumo Teismo nuomonė minėtame sprendime *Metropol ir Stadler* šioje byloje neturėtų būti taikoma.

52 Dėl pirmojo klausimo c punkto pirmosios dalies, kuria siekiama sužinoti, ar Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalis leidžia valstybei narei netaikyti prekųms PVM atskaitos sistemos neterminuotai, reikia priminti, jog šis straipsnis leidžia valstybėms narėms netaikyti prekųms atskaitos sistemos dėl „ekonominio ciklo svyravimų“.

53 Taigi ši nuostata leidžia valstybei narei priimti laikinojo pobūdžio priemones, skirtas pašalinti ekonominio ciklo svyravimų padarinius konkrečiu momentu. Todėl šioje nuostatoje nurodytą priemonių taikymas turi būti apribotas laiko atžvilgiu ir iš esmės jos negali būti struktūrinio pobūdžio.

54 Iš to matyti, kad Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinyss neleidžia valstybei narei priimti priemonių, numatančių netaikyti prekųms PVM atskaitos sistemos, kuriose nėra jį laikinojo pobūdžio nuorodų ir (arba) kurios yra struktūrinių sureguliuavimo priemonių, kuriomis siekiama sumažinti biudžeto deficitą ir grąžinti valstybės skolas (žr. minėto sprendimo *Metropol ir Stadler* 68 punktą).

55 Taigi į pirmojo klausimo b ir c punktų pirmąją dalį reikia atsakyti taip: Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinyss turi būti aiškinamas kaip neleidžiantis valstybei narei netaikyti prekųms PVM atskaitos sistemos iš anksto nepasikonsultavus su PVM komitetu. Ši nuostata tai pat neleidžia valstybei narei priimti priemonių, numatančių netaikyti prekųms šio mokesčio atskaitos sistemos, kuriose nėra jį laikinojo pobūdžio nuorodų ir (arba) kurios yra struktūrinių sureguliuavimo priemonių, kuriomis siekiama sumažinti biudžeto deficitą ir grąžinti valstybės skolas.

Dėl pirmojo klausimo c punkto antrosios dalies ir antrojo klausimo

56 Šiais klausimais prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar nacionalin?s mokes?i? institucijos gali remtis prieš apmokestinam?j? asmen? teis?s ? PVM atskait? principo išimtimi, kuri buvo ?tvirtinta nesilaikant Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

57 Komisija teigia, kad remiantis nusistov?jusia Teisingumo Teismo praktika (ypa? žr. 1995 m. liepos 6 d. Sprendimo *BP Supergaz*, C?62/93, Rink. p. I-1883, 16–18 punktus), teis? ? atskait? yra sud?tin? PVM sistemos dalis ir suteikia mokes?io mok?tojui teis?, kuriai gali b?ti taikomi tik pa?ioje direktyvoje nustatyti apribojimai.

58 Jeigu nacionalin? PVM atskaitos principo išimt? nustat? valstyb? nar?, pažeisdama Šeštosios direktyvos nuostatas, mokes?io mok?tojas turi teis? ? PVM, sumok?to už nacionalin?je nuostatoje numatytas prekes, atskait?. Min?to sprendimo *Metropol ir Stadler* 64 punkte Teisingumo Teismas nusprend?, kad jeigu atskaitym? sistemos netaikymas buvo nustatytas nesilaikant Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies, kuri nustato valstyb?ms nar?ms konsultavimosi pareig?, nacionalin?s mokes?i? institucijos negali remtis prieš apmokestinam?j? asmen? teis?s ? PVM atskait? principo, ?tvirtinto šios direktyvos 17 straipsnio 1 dalyje, išimtimi.

59 Italijos vyriausyb? teigia, kad Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalyje numatytos proced?ros laikymasis 2000–2004 metais, Komisijos pateikta palanki nuomon? d?l prašym? leisti išimtis ir t? met? Italijos ekonominio ciklo svyravimai sudaro kli?tis nacionalin?s teis?s akt? netaikymui ir tam, kad mokes?i? mok?tojui b?t? pripažinta teis? ? atskait?.

60 Šios vyriausyb?s nuomone, antrasis klausimas yra nepriimtinas d?l dviej? priežas?i?. Pirma, jis nurodo ankstesnius nei 2000 metai laikotarpius, kurie pagrindin?je byloje nenagrin?jami.

61 Antra, šis klausimas neturi jokio ryšio su pad?timi Italijoje 2000–2004 metais, nes jis nurodo „objektyv? ir neterminuot?“ atskaitos apribojim?. D?l pirmosios išimties iš tikr?j? buvo nuspr?sta iki 2000 m. gruodžio 31 d. pasikonsultavus su PVM komitetu ir gavus palanki? Komisijos nuomon?. Antr?j? išimt? šiam laikotarpiui buvo paprašyta taikyti nuo 2001 m. sausio 1 d., Komisijai prieš tai pateikus palanki? nuomon?, kad priemon? yra pateisinama iki naujos direktyvos pri?mimo.

62 Bet kuriuo atveju Italijos vyriausyb? teigia, kad tai, jog PVM komitetas tik gauna informacij? apie nacionalin? nukrypti leidžian?i? nuostat? ?gyvendinan?i? priemon? po jos pri?mimo, neleidžia jos pripažinti neteis?ta, kaip nusprend? Teisingumo Teismas d?l Šeštosios direktyvos 27 straipsnio Sprendimo *Sudholz* (2004 m. balandžio 29 d., C?17/01, Rink. p. I-4243) 23 punkte.

63 *Stradasfalti* teigia, jog Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 dalis draudžia, pažeidžiant tos pa?ios direktyvos 17 straipsnio 7 dal?, priimti nacionalin? nuostat?, kuri sudaryt? apmokestinamiesiems asmenims kli?tis visiškai ir iš karto ?gyvendinti savo teis? ? atskait?, kiek tai susij? su mokes?iu, sumok?tu už vadinam?j? turistini? automobilio? pirkim?, naudojim? ir prieži?r?.

Teisingumo Teismo vertinimas

– D?l klausimo priimtinum

64 Kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 46 punkte, Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendim? d?l nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, jeigu yra akivaizdu, kad nacionalinio teismo prašomas Bendrijos teis?s normos išaiškinimas neturi jokio ryšio su pagrindin?s bylos faktais arba dalyku, jeigu problema yra hipotetin? arba jeigu Teisingumo

Teismas neturi faktinės ir teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (minuto sprendimo *Schneider* 22 punktą).

65 Šioje byloje iš Teisingumo Teismui pateiktą pastabą matyti, kad nors ginčas pagrindinėje byloje susijęs tik su 2000–2004 metais sumokėtu PVM, t. y. metais, dėl kurių, Italijos vyriausybės teigimu, prašymai gauti PVM komiteto konsultaciją buvo pateikti prieš priimančią nacionalinę priemonę, pastaroji iš tikrųjų įsigaliojo iki šio laikotarpio ir sistemingai buvo pratariama daugelį metų. Todėl neatrodo, kad prašomas Bendrijos teisės išaiškinimas akivaizdžiai neturėtų jokio ryšio su bylos dalyku.

– Dėl esmės

66 Remdamosi EB sutarties 189 straipsnio trečiojoje pastraipoje (dabar EB 249 straipsnio trečioji pastraipa) įtvirtinta bendro pobūdžio pareiga, valstybės narės privalo gyvendinti visas Šeštosios direktyvos nuostatas (žr. 1991 m. liepos 11 d. Sprendimo *Lennartz*, C-97/90, Rink. p. I-3795, 33 punktą). Jeigu atskaitymų sistemos netaikymas buvo nustatytas nesilaikant Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies, nacionalinės mokesčių institucijos negali remtis prieš apmokestinamąjį asmenį teisės į PVM atskaitų principo, įtvirtinto šios direktyvos 17 straipsnio 1 dalyje, išimtimi (žr. minuto sprendimo *Metropol ir Stadler* 64 punktą).

67 Pagrindinėse bylose ir neatsižvelgiant į tai, kad Italijos vyriausybė teigia, jog prašymai dėl PVM komiteto konsultacijos 1999 ir 2000 metais buvo pateikti prieš priimančią nacionalinę priemonę dėl teisės į PVM atskaitų principo išimties taikymo pratimą, akivaizdu, jog ši nuostatą, nepaisant nežymių pakeitimų, Italijos vyriausybė nuo 1980 m. sistemingai atnaujindavo. Šiomis aplinkybėmis ji negali būti laikinojo pobūdžio ir laikoma pagrįsta ekonominio ciklo svyravimais. Todėl ši priemonė turi būti laikoma viena iš struktūrinio sureguliuavimo priemonių, kurios nepatenka į Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies taikymo sritį. Taigi Italijos vyriausybė negali remtis tokiais priemonėmis apmokestinamąjį asmenį nenaudai (žr. minuto sprendimo *Metropol ir Stadler* 65 punktą).

68 Apmokestinamajam asmeniui, kuriam buvo taikoma ši priemonė, turi būti suteikta galimybė perskaičiuoti savo PVM skolą pagal Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 dalį, jeigu prekės ir paslaugos buvo naudojamos apmokestinamiesiems sandoriams.

69 Todėl į pirmojo klausimo c punkto antrąją dalį ir antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: jeigu atskaitymų sistemos netaikymas buvo nustatytas nesilaikant Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies, nacionalinės mokesčių institucijos negali remtis prieš apmokestinamąjį asmenį teisės į PVM atskaitų principo, įtvirtinto šios direktyvos 17 straipsnio 1 dalyje, išimtimi. Apmokestinamajam asmeniui, kuriam buvo taikoma ši išimtis, turi būti suteikta galimybė perskaičiuoti savo PVM skolą pagal Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 2 dalį, jeigu prekės ir paslaugos buvo naudojamos apmokestinamiesiems sandoriams.

Dėl prašymo apriboti sprendimo galiojimą laiko atžvilgiu

70 Italijos vyriausybė nurodo Teisingumo Teismo galimybę, jeigu šis nuspręstų, kad teisės į atskaitų už 2000–2004 metus išimties buvo nustatytos nesilaikant Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalies, apriboti šio sprendimo galiojimą laiko atžvilgiu.

71 Grįsdama šį prašymą, Italijos vyriausybė nurodo didelį žalą, kuri valstybės išdas patirtų dėl Teisingumo Teismo sprendimo, ir teisėtą lūkesčių apsaugą, kuri jis turėtų užtikrinti atsižvelgiant į nagrinjamą priemonės atitiktį Bendrijos teisei. Šiuo klausimu ji pastebi, kad 1999 ir 2000 metais Komisija pateikė palankią nuomonę dėl priemonių, skirtų priimti laukiant direktyvos, turėjusios suvienodinti šios srities reglamentavimą, priėmimo, ir kad Komisija niekada Italijos

vyriausybei nepareišk? reikalavim? d?l išimties galiojimo.

72 Reikia pabr?žti, kad tik išimtiniais atvejais Teisingumo Teismas, taikydamas bendr?j? teisinio saugumo princip?, kuris yra Bendrijos teis?s sistemos dalis, gali apriboti suinteresuot?j? asmen? galimyb? remtis jo išaiškinta norma gin?ijant s?žiningai nustatytus teisinius santykius. Siekiant nuspr?sti, ar reikia apriboti sprendimo galiojim? laiko atžvilgiu, b?tina atsižvelgti ? tai, kad nors kiekvieno teismo sprendimo praktin?s pasekm?s turi b?ti ?vertintos r?pestingai, vis d?lto negalima sumenkinti teis?s objektyvumo ir sukompromituoti tolesnio jos taikymo d?l poveikio, kur? gali sukelti teismo sprendimas praeities atžvilgiu (1988 m. vasario 2 d. Sprendimas *Blaizot*, 24/86, Rink. p. 379, 28 ir 30 punktai ir 1992 m. liepos 16 d. Sprendimas *Legros ir kt.*, C?163/90, Rink. p. I-4625, 30 punktas).

73 Šioje byloje, nors Komisija palaik? Italijos valdžios institucij? prašym?, pateikt? d?l pagrindin?je byloje nagrin?jam? met?, vis d?lto iš Teisingumo Teismui pateikt? pastab? matyti, kad PVM komitetas nuo 1980 m. nuolat ?sp?davo Italijos vyriausyb?, jog nagrin?jama išimtis negal?jo b?ti pateisinama Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dalimi, ir kad taikesnis šio komiteto poži?ris per 1999 m. ir 2000 m. pos?džius paaiškinamas Italijos valdžios institucij? ?sipareigojimu perži?r?ti priemon? iki 2001 m. sausio 1 d. ir d?l perspektyv?, atsiradusi? Komisijai pateikus pasi?lym? pakeisti Šešt?j? direktyv? tiek, kiek ji susijusi su teise ? PVM atskait?.

74 Tokiomis aplinkyb?mis Italijos valdžios institucijos negal?jo nežinoti, kad leidžian?ios nukrypti nuostatos ?gyvendinimo priemon?s, tur?jusios b?ti laikina ir pagal Šeštosios direktyvos 17 straipsnio 7 dal? gal?jusios b?ti pateisinama tik „ekonominio ciklo svyravimais“, sistemingas atnaujinimas nuo 1979 m. buvo nesuderinamas su šiuo straipsniu.

75 Taigi Italijos vyriausyb? negali remtis s?žiningai nustatyt? santyki? buvimu, prašydama Teisingumo Teismo apriboti savo sprendimo galiojim? laiko atžvilgiu.

76 Be to, Italijos vyriausyb? ne?rod? skai?iavimo, d?l kurio ji Teisingumo Teisme teig?, kad šis sprendimas gal?t? sukelti rimt? finansini? pasekmi?, jeigu jo galiojimas neb?t? apribotas laiko atžvilgiu, patikimumo.

77 Tod?l šio sprendimo galiojimo laiko atžvilgiu apriboti nereikia.

D?l bylin?jimosi išlaid?

78 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (tre?ioji kolegija) nusprendžia:

1. **1977 m. geguž?s 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinys ?pareigoja valstybes nares, siekiant ?vykdyti šios direktyvos 29 straipsnyje numatyt? proced?rin? konsultavimosi pareig?, informuoti šiuo straipsniu ?steigt? patariam?j? prid?tin?s vert?s mokes?io komitet? apie tai, kad jos numato priimti nacionalin? priemon?, leidžian?i? nukrypti nuo bendros PVM atskait? sistemos, ir pateikti šiam komitetui pakankamai informacijos, kad jis gal?t? nuodugniai išnagrin?ti ši? priemon?.**

2. **Šeštosios direktyvos 77/388 17 straipsnio 7 dalies pirmasis sakinys turi b?ti aiškinamas taip, kad jis neleidžia valstybei narei netaikyti prek?ms PVM atskait? sistemos iš anksto nepasikonsultavus su šios direktyvos 29 straipsniu ?steigtu patariamuoju**

pridėtinų vertės mokesčio komitetu. Ši nuostata tai pat neleidžia valstybei narei priimti priemonių, numatančių netaikyti prekybos šio mokesčio atskaitų sistemos, kuriose nėra jokių laikinojo pobūdžio nuorodų ir (arba) kurios yra struktūrinis sureguliuojimo priemonės, kuriomis siekiama sumažinti biudžeto deficitą ir grąžinti valstybės skolas.

3. Jeigu atskaitų sistemos netaikymas buvo nustatytas nesilaikant Šeštosios direktyvos 77/388 17 straipsnio 7 dalies, nacionalinės mokesčių institucijos negali remtis prieš apmokestinamąjį asmenį teisės į pridėtinę vertės mokesčio atskaitų principo, įtvirtinto šios direktyvos 17 straipsnio 1 dalyje, išimtimi. Apmokestinamajam asmeniui, kuriam buvo taikoma tokia išimtis, turi būti suteikta galimybė perskaityti savo pridėtinę vertės mokesčio skolą pagal Šeštosios direktyvos 77/388 17 straipsnio 2 dalį, jeigu prekės ir paslaugos buvo naudojamos apmokestinamiesiems sandoriams.

Parašai.

* Proceso kalba: italų.